

non fufficit Corona, nifi refcindantur capilli: & quod horum nutritio, ac delatio fit culpa gravis conflat ex pena excommunicationis inflicta per Sacros Canones contra Clericos nutrites comam; ut in cap. Si quis 23. dist. 8. cap. Si quis. De Vita, & Honest. Cleric. quæ quidem pena non infligitur, nisi ubi datur culpa mortalis. Eminen. Card. Toletus in Sum. lib. 1. cap. 8. Et hoc docent Abbas in d. cap. Si quis. De Vit. & honest. Cler. num. 1. Diaz in Praxi Crim. c. 79. num. 1. & ibi Adden. Navarrez in Man. cap. 25. n. 110. Layman lib. 5. traç. 9. cap. 12. n. 3. Nec immeritò, quia fufcipere Ecclesiasticam Tonfuram, & postea eam non deferre, & capillos proluxos portare est Deum irridere, cujus Divinam Majestatem sic exoravit Antistes, dum Clericum totondit: *Oremus, fratres charissimi Dominum Nostrium JESUM CHRISTUM pro hoc famulo suo, qui ad deponendum comas capitis sui pro amore ejus fefinat. Violatio hujus promissionis nonne est irritio? Spernere hoc præceptum & hanc Tonfuræ formam ab Apostolica Traditione promanantem, nonne est quædam species hæresis? Ita differit Concilium Toletanum celebratum sub Honorio I. Anno 633. Can. 41. his verbis: Omnes Clerici, vel Lectores, sicut & Levite, & Sacerdotes detonsi superius toto capite, inferius solum circuli Coronam relinquunt. Non sicut hucusque in Gallia partibus facere Lectores videntur, qui proluxi, ut Laici, comis, in solo capitis apice modicum circumculum tendunt. Ritus enim iste in Hispania hucusque Hereticorum fuit. Considerent hæc verba, qui sibi fati putant deferre Clericam in vertice, & caput tenere comis ornatum: Subdit enim Concilium ibidem, qui autem hoc non custodierit, Fidei Catholicæ reus erit. Legat studiosus Lector Episcopum Sarnellium Episc. Eccles. tom. 1. Epist. 10. ubi plene de hac Tonfura. Legitur in Historia Patrum Oratorii per R. P. Joannem Marcianum Congregationis Oratorii Neapolit. pie, ac doctè conseripta, tom. 4. lib. 3. cap. 9. quò Venerabilis Pater Joannes Maria Monsrubens, Sacerdos ejusdem Congregationis Oratorii Paduæ, adeò zelabat observantiam Sacrorum Canonum circa Clericalem Tonfuram, ut cuicumque Clerico comam, capillosvè proluxos deferenti constanter absolutionem Sacramentalem negaret; & quàm die Capellano cujusdam exteri Episcopi, ac Principis prohibuit celebrare in sui Ecclesia Oratorii, quia comatus erat; & eidem Capellano dicenti sibi usum deferendi comam ab Ecclesiasticis esse universalem, plus Pater respondit, abusum fore, & corruptelam incessanter ab Ecclesia, & à Summis Pontificibus damnatam, & ei dedit legendum Edictum Romæ publicatum, & impressum de mandato SS. Innocentii Papæ XI. die 10. Octobris 1681. capillos proluxos in Ecclesiasticis prohibens; quapropter Capellanus ille confusus, & ejus Hærus convictus absque Missæ celebratione discesserunt. Quare optimè ibidem subdit P. Marcianus: Fosse in piacere di Dio, che in questi nostri tempi, ne i quali gl' Ecclesiastici, anco Sacerdoti, non contenti de i propri capelli li prendono in prestito da gl' altri, comprandoli à caro prezzo per vanamente ornare il loro venerando capo, vi fossero molti imitatori del Monterosso, che con petto costante latrassero come cani fedeli contro questo intollerabile abuso, e come giusti, e severi Giudici negassero a' trasgressori l' assoluzione, che ben tosto si vedrebbe tolta la vanità de' capelli, e delle Vesti corte, e quasi secolaresche, che con si poca edificazione si usano hoggi da molti Ecclesiastici.*

Sed dicit aliquis: Omnis Christi actio debet esse nostræ vitæ instructio. Clem. 1. de Magistr. Sed Christus Dominus sibi capillos non totondit, imò proluxos portavit. Ergo etiam Clerici, Levite, & Sacerdotes poterunt licitè comam nutrire. Minor probatur tum ex Nicephoro Calixto lib. 1. c. 40. ubi de Redem-

ptore nostro ait: Capitis capillos tulit proluxiores, non vacula enim in caput ejus non ascendit; tum ex Lextulo Judaici populi Præfide, qui sic Dominum Nostrium descripsit: Capillos habebat coloris nuci avellana præmaturæ, & planos ferè usque ad aures: ab auribus vero concinnos, crispòs, aliquantulum cæruleos, & fulgentiores ob oculos ventilantes; discrimen erat in medio capitis juxta morem Nazæeorum; frontem planam, & serenissimam, cum facie sine ruga. Ita ex Malonio in Notis ad cap. 3. Paleotti Archiepisc. refert Gonzalez in Comment. ad d. e. Si quis ex Clericis. nu. 3. de Vita, & Honest. Cleric. & ex S. Anselmo Sherlogus in Cantica tom. 3. Explanat. Hist. Vestig. 32. num. 10. At huic objectioni respondet Gonzalez, ubi supra, Hebræos longam comam alere solitos fuisse, ut probat Pineda lib. 1. in Job. vers. 20. n. 11. Unde Christus Dominus proluxioribus utebatur capillis ne in illis, quemadmodum nec in aliis rebus à communi suæ gentis uli discederet; tunc enim expediebat Redemptorem nostrum, ab usu ordinario hominum non abhorre, ut observat Cresolius lib. 4. Mystag. c. 12. sect. 2. & Sherlogus l. tom. 3. Vestig. 33. n. 3. subdens tamen quòd Christus sibi tondebat capillos nonnumquam, etsi longam aleret cæsarium pro usu Hebræorum. Non est igitur à Clericis trahendum argumentum ab usu Legis antiquæ, ac Judaicæ; sed à Traditione Apostolica, & à præceptis Summorum Pontificum, Conciliorum generalium, Provincialium, & Diœcesanorum, in quibus per hæc integra decem, ac septem secula junctum est Ecclesiasticis hanc Tonfuræ formam servare; ut caput fit totum detonsum; capilli non sint auribus longiores, & in vertice Clericam; idest Coronam sphericam culibet inspicere liceat.

Porro adhuc urgetur Clericus intonsus; si ita in præcepto est, cur Sacerdotes Græci procedunt comati, & Tonfuram non colunt? Huic instantiæ satisfaciet doctissimus Abbas Papadopoli, qui in suis eruditis Prænotionibus Mythagogicis Resp. 4. sect. 1. sub n. 5. ita loquitur: Autumo contra morem Ecclesiasticum penes Photianos usurpari cæptum, ne Sacri Ministri, Monachique capillos tondeant, ne quid servile præferant, ostentantes interea, more suo, id à se fieri in quàmdam Nazæeorum speciem, cum re vera corruptela fit omnibus modis emendanda. Etenim manifestum est, pricos illos Patres, Majorisque nostros à deradendis quidem capitis abstinuisse, & Tonfuram verò usurpassè perpetuò. Quòd, si cætera deessent, nobis apprimè insinuarent antiquissimæ tabulæ, atque icones, in quibus nullum ex Sanctissimis Patribus videre erit promissa Cæsarie propositum. Hoc usque prædictus Auditor, qui profertur referre exempla custoditæ Tonfuræ Ecclesiasticæ apud Græcos, donec in Photii Schismate, de quo infra verba habebimus, ab Ecclesia Catholica segregatos eos puduit tonsum deferre caput, & capillos ad normam Sanctorum Patrum, & eorundem Canonum rescindere.

DECISIO XI.

ARGUMENTUM.

Proponitur famosa Controversia inter Theologos, & Canonistas agitata, quadringentis ab hinc annis: Utrum Tonfura sit Ordo, & imprimat characterem? Referuntur breviter, sed clarè argumenta utriusque Scholæ variis eruditionibus ornata. Dissidium relinquunt indecisum, quando non placeat Cardinalis Bellarmini concordatio.

SUMMARIUM.

- 1 Patavina diœcesis Parochi Theologi, ac Canonistæ plurimi.
- 2 Prima Tonfura an sit Ordo? Theologi negant.
- 3 S. Caji

- 3 S. Caji Pape nominatio Ordinum, non autem Tonfura.
- 4 Leonis Pape IX. similis nominatio.
- 5 Tonfura illius proprium ministerium in Ecclesia.
- 6 Officium Divinum olim cantabatur à Laicis unâ cum Clericis.
- 7 Tonfura à Presbytero potest conferri.
- 8 Tonfura in quacunque hora dici conferri potest.
- 9 Dispositio à statu, ad statum, Exempla.
- 10 Ordinum ministeria habent relationem ad Eucharistiam.
- 11 Tonfura omissa non est repetenda. Contrarium num. 32.
- 12 Ordinis Sacramentum requirit suam materiam.
- 13 Aut est particula, quæ diversificat.
- 14 Etiam augmentat id, quod prius non erat distum.
- 15 Functiones Omnium Ordinum restituende in Ecclesia.
- 16 Suspensus an fit Episcopus dans primam Tonfuram non subdit?
- 17 Capitulum intra quantum dicitur diffusior pro Tonfura.
- 18 Catechismus Romanus quid doceat de Tonfura?
- 19 Canonistæ tenent Tonfuram esse Ordinem.
- 20 Abbates benedicti conferunt Tonfuram.
- 21 Forma pro Tonfura à quo data?
- 22 Tabernaculo intrare non debent Ordinati.
- 23 Degradatio datur etiam à prima Tonfura. Et num. 24.
- 24 Tonfura quemam sit Materia, & Forma?
- 25 Clericalis Ordo appellatur Tonfura.
- 26 Pontificale Romanum nominat Tonfuram Ordinem.
- 27 Gratia conferuntur in Tonfura.
- 28 Episcopus ordinarius ministrat Tonfuram.
- 29 Confratres debent esse Ordinandi. An etiam Tonfurandi?
- 30 Tonfuratus non Christianus male Ordinatus.
- 31 Tonfura omissa repetenda.
- 32 Hierarchia Ecclesie Militantis similis Cælesti.
- 33 Effectus plurimi Clericalis Tonfuræ.
- 34 Causæ per effectus cognoscitur.
- 35 Rara Romana opinio an Tonfura sit Ordo?
- 36 Tridentinum Concilium noluit definire, an Tonfura sit Ordo?
- 37 Ordo dupliciter sumitur.

Quoniam in Clero Patavino plurimi sunt Parochi, ac Concessarii Sacræ Theologie Doctores, & alii in magno numero Doctoratus Lauream in utroque Jure, & Sacrorum Canonum professione adepti, congruum visum fuit istidem proponere insignem illam Theologorum, & Canonistarum controversiam discutendam, Utrum Prima Tonfura sit Ordo imprimens characterem in anima Tonfurati? Negarunt Theologi, affirmarunt Canonistæ; idcirco utriusque opinionis potiora argumenta ex eorum responsis collecta, placet hic brevè, ac facillè stylo narrare. Ajunt Theologi, Primam Tonfuram non esse Ordinem, neque Sacramentum, nec imprimere characterem; sed esse simplicem dispositionem ad Ordines. Probat suam assertionem.

Primò ex verbis S. Caji Papæ, & Martyris (qui ut jam notavimus, fuit electus Pontifex Anno 283.) relatis in cap. 177. dist. ubi nominat omnes Ordines, sed inter eos non ponit Primam Tonfuram. Ergo ipsa non est Ordo. Verba S. Caji hæc sunt: Ad Ordines Ecclesiasticos sic ascendunt in Ecclesia qui ordinari merentur. Sit primum Ostiarius, deinde Lector, postea Exorcista, inde Sacretur Acolytus; deum verò Subdiaconus, deinde Diaconus, & postea Presbyter, & exinde, si meretur, Episcopus. Ecce nominatio omnium Ordinum, inter quos non est Tonfura. Ergo ipsa non est Ordo: tantò minus, quia primus Ordo dicitur esse Ostiarius. Igitur ante illum nullus Ordo existit arg. cap. Joseph, de Verb. Signif. & leg. Proximus, ff. eod. De Sacramento Ordinis.

Secundò pe cap. Servatum 23. dist. ubi pariter Leo Papa Nonus, sic loquitur: Servatum, & aperte profequatur quid Sancta Romana Ecclesia in gradibus Clericorum agat. Clericos tantum Ostiarios, Lectores, Exorcistas, Acolytos, &c. uxorem ducere virginem cum benedictione Sacerdotali permittit. Hi sunt Ordines minores in Ecclesia; sed inter hos non recensetur Prima Tonfura. Ergo hæc non est Ordo. Eadem nominatio Ordinum, & non Tonfuræ fit in cap. 4. Subdiacono 93. dist. Et in Epitola S. Cornelii Papæ ad Fabianum, de qua Ensebius lib. 6. Hist. cap. 33. Tertio, Omnes Ordines habent suum proprium officium, ac ministerium in Ecclesia, denotatum per instrumenta quæ Ordinandi traduntur tangenda. Sed prima Tonfura, quæ in jure appellatur etiam Palmistatus, & Cantoratus, cap. Palmista, 23. dist. nullum habet ministerium, sed solum potest cantare Psalmos, cap. Periculis, & cap. Clero, 25. dist. quæ cantatio olim erat communis omnibus fidelibus; ut notat Episcopus Sarnellius Episc. Ecclesiæ. tom. 1. Epist. 9. ubi hæc verba: Uto ancora sù della primitiva Chiesa, che il popolo solava cantare con i Chierici, e rispondere all' Orations detta dal Sacerdote; onde S. Girolamo lascio scritto in Prefat. Epist. ad Galat. Ad imitationem calistis tonitru Amen reboat, &c. Ergo Prima Tonfura non est Ordo.

Quarto, Omnes Ordines conferuntur ab Episcopo tantum, d. cap. Periculis. §. Ad Episcopum pertinet, 25. dist. Concil. Trident. de Sacramento Ordinis sess. 23. cap. 4. & Can. 7. Sed Tonfura, seu Palmistatus conferuntur etiam à simplicibus Sacerdotibus, d. cap. Palmista, 23. dist. Ergo non est Ordo. Quinto, Nullus Ordo datur nisi in Missæ celebratione. S. Thom. 3. p. q. 40. art. 3. Card. Turrecrem. in cap. Clerici num. 3. 23. dist. Sed prima Tonfura potest conferri in quacunque hora diei, & sine Missa, ut in Pontificali Romano in Rubric. de Ord. Confer. Ergo non est Ordo.

Sextò, In omni transitu de statu ad statum convenienter interponitur aliqua dispositio. Sic inter statum Sæcularem, & Religiosum interponitur Novitatus; inter statum liberum, & Christianissimum Catechumenus; inter statum liberum, ac Matrimoniale Sponsalia. Ergo etiam inter statum Laicalem, & Clericalem debet intervenire aliqua dispositio, & hæc est Prima Tonfura; quæ non potest dici Ordo, sed dispositio ad Ordines.

Septimò, Omnes Ordines habent relationem ad Eucharistiam, ad ejus cultum, & obsequium ministeria Ordinum sunt instituta, d. cap. Periculis 25. dist. Doncil. Trident. sess. 23. cap. 2. & Can. 2. S. Thomas in 4. dist. 24. q. 2. art. 1. q. 2. ad 3. Sed Tonfura nullum habet ministerium respiciens Eucharistiam, & secundum Innocentium in cap. Cum contingat, in Verbo Ordo, de Etate, & Qualit. Si Tonfura sit omissa, & minores Ordines sint lapsi, ipsa non est repetenda. Ergo non est Ordo.

Octavo, In omni Ordine necessaria est materia, quia sine illa non perficitur Sacramentum. Concilium Florentinum in Decreto Fidei Eugenii IV. in §. 5. Concilium Tridentinum sess. 23. de Sacrament. Ord. cap. 3. & materia est illa res, quæ traditur tangenda, dum ordinatur, ut in d. Decreto Eugenii IV. §. Sextum Sacramentum. Sed cum conferatur Prima Tonfura nulla materia traditur tangenda à Tonfurato; sed solum rescissis capillis, induitur Superpelliceo non ex necessitate, sed ex sola congruitate. Jo: Monachus in cap. Degradatio, de Pœnis in 6. num. 2. ubi dicit: multos tondere vidi sine hac veste Clericali. Ergo non est Ordo.

Nonò, Concilium Tridentinum sess. 23. de Ref. c. 6 ita loquitur: Nullus prima Tonfura iniciatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus ante decimumquarantum annum beneficium possit obtinere. Ergo Prima Tonfura secundum Concilium Tridentinum non est Ordo.

tum quia si eam esse minorem Ordinem censisset, non nominasset illam de per se, & separatim ab Ordinibus; tum etiam quia utitur illa particula Aut, quae ponitur inter diversa: I. Iter si susceperit, ff. de Procurat. Barbosa Di. 46. num. 6. ubi DD. Et particula Etiam, quae de sui natura est argumentativa illius, quod prius non includebatur. Idem Barbosa di. 112. num. 11. Ergo Tonsura non est Ordo, sed quid aliud, quam minores Ordines.

Decimo, Quia idem Concilium Tridentinum d. sess. 23. cap. 7. praecipit Episcopis, ut in Ecclesia retineantur functiones omnium Ordinum ad Apostolorum temporibus receptas, & pluribus in locis aliquandiu intermissas; & nominando eosdem Ordines, nihil dicit de Prima Tonsura. Ergo haec non est Ordo.

Undecimo, Quia cum Episcopus Hieracen. dubitasset, an incidisset in poenam suspensionis, de qua in d. sess. 23. c. 8. de Refor. ob datam Primam Tonsuram cuidam extraneo, subito alterius Episcopi, absque eius dimissionibus; Sacra Congregatio censuit, non incidisse, ut testatur Fagnan. in d. c. Cum contingat, num. 38. de Etate, & Qualit. Ergo censuit, Tonsuram non esse Ordinem.

Duodecimo, Cum sit prohibitum Capitulis Sede vacante dare dimissiones ad Ordines intra annum a Tridentino sess. 7. de Ref. cap. 10. & petiti fuerit, an pro recipienda Tonsura dimissiones intra annum dari possint a Capitulo? Eadem S. Congregatio respondit, Possit; teste eodem Fagnano d. nu. 38. Ergo non est Ordo.

Ultimo, Catechismus Romanus de Sacram. Ord. sess. 14. ita loquitur: Incipiendum autem est a prima Tonsura, quam quidem docere oportet, quamdam preparationem esse ad Ordines accipiendos. Et paulo post sess. 15. subdit: Post primam Tonsuram ad Ostiarii Ordinem primus gradus fieri consuevit. Igitur, si primus gradus Ordinum est Ostiarius, Tonsura non est Ordo, sed simplex preparatio ad Ordinem. Ita tenentur Theologi antiqui S. Thomas 3. p. q. 40. art. 2. & in 4. dist. 24. q. 2. art. 1. q. 2. & praeter Altifidorens. Albertum Magnum, & S. Bonaventuram, Sotus in 4. dist. 24. quest. 1. art. 1. ac Sylvester in Verb. Ordo 1. n. 1. Inter modernos autem hanc opinionem amplectuntur Salmanticenses tract. 8. de Sacram. Ord. cap. 1. n. 26. & segg. ubi allegant Tullench. Bonacium, Reginaldum, Gonetum, & alios; Gobatus de Ordine tract. 8. numer. 9. doctissimus Martius in 4. Sent. disp. 4. n. 12. & ceteris plenius Emin. Card. de Lauræa de Sacram. Ordinis disp. 4. art. 7. per totum, referens hujus sententiae fuisse etiam Scotum, cujus aetate, scilicet circa annum 1300., controversia haec ferebatur in Scholis inter Theologos, & Canonistas.

Canonistae itaque ab antiquo tempore docuerunt, Primam Tonsuram esse Ordinem, esse Sacramentum, & imprimere Characterem ex sequentibus non spernendis argumentis, iuribus, & rationibus.

Primo ex textu in c. Cum contingat 11. de Etate, & Qualit. ubi Innocentius Papa Tertius interrogatus, an Clericis Ordo in Tonsura ab Abbate data conferatur? respondet, si Abbas sit Sacerdos, & benedictus ab Episcopo, per primam Tonsuram iuxta formam Ecclesiae datam Clericis Ordo conferatur. Ergo Prima Tonsura est Clericis Ordo; & hoc notant omnes DD. super hoc textu benedictes.

Secundo, Quia ubi est Ordo, & Sacramentum Ordinis, ubi reperitur praescripta forma in eo conferenda. Sed in collatione Primae Tonsurae servanda est forma Ecclesiae data (ut ait ibidem Papa) id est, per Christum Ecclesiae, non data ab Ecclesia. Ergo est Ordo.

Tertio per text. in cop. Non oportet, il primo, 44. dist. in quo praecipitur, ne Ordinati ingrediantur tabernas, & inter eos nominantur Psalmista, id est habentes Primam Tonsuram. Ergo haec est numeranda

inter Ordines. Eadem nominatio inter gradus Ordinum legitur de Psalmista in c. Cleros, 21. dist. in c. Perlethi, 25. dist. in cap. Episcopos 23. dist.

Quarto ex Pontificali Romano, in quo post degradationem ab Ordinibus Lectoratus, & Ostiarii 23. habetur etiam degradatio à Prima Tonsura per haec verba: Eximus te omni Ordine, beneficio, & privilegio Clericali &c. Deinde à Pontifice cum tendente dicitur: Te velut ingratum filium à sorte Domini, ad quam vocatus fueras, abjicimus, & Coronam de tuo capite amovemus. Et demum privatus officio Psalmista, his verbis: Quod ore cantasti, corde non credidisti, nec opere implevisti; id est cantandi officium in Ecclesia Dei à te amovemus. Igitur fit degradatio etiam à Prima Tonsura, prout ab aliis Ordinibus, ipsa quoque est Ordo.

Quinto confirmatur ex Constitutione Bonifacii Papae VIII. in c. Degradatio, de Penit. in 6. in qua praescribens formam degradandi Clericos ab Ordinibus 24. loquitur expressè etiam de habentibus Primam Tonsuram. Concordat textus in c. Si quis Episcopos, 27. q. 1. qui loquitur de depositione Psalmista, id est de degradatione à Prima Tonsura, ut explicant ibi Canonistae.

Sexto, quia ubi est Ordinis Sacramentum, ubi in Ordinatione traditur materia tangenda. Bulla Eugenii IV. in instructione Armenorum, §. sextum Sacramentum. Sed in collatione Primae Tonsurae traditur Vestis, id est Superpellicium per materia, d. c. Degradatio, ubi: Usque ad Primam Vestem, quae traditur in collatione Primae Tonsurae. Ergo est Ordo. Forma verò est, Induat te Dominus.

Septimo, nam & alibi sepè à Sacris Canonibus Prima Tonsura vocatur Clericis Ordo; ut in c. 11. de 26. Aposat. ubi: relictis Ordine Clericali, & Habitu tantquam Laici conversantur, in c. 1. de Vita, & Honest. Cleric. in 6. ubi: Clerici qui Clericulis Ordinis dignitati non modicum distrahentes, in c. Cum inter, de Sent. & Rejudic. ubi: representatione ad Ordines, Tonsuratione. Et in c. Ed libentius. De Servis non Ordinandis, ubi: obligati Ordini Clericali; scilicet Prima Tonsura & ceteris omnibus, Bulla Sixti V. quae est la 95. Incipiens, Sanctum, & Salutare. In qua pluries appellat Tonsuram Clericalem Carabeyem.

Octavo, Rursus Pontificale Romanum saepe nominat Primam Tonsuram tantquam Ordinem: videlicet 27. in tit. de Cleric. facien. ubi: Pro Clericis Ordinandis parventus forbes pro incidendi capillis. Et paulo post: Quilibet Ordinandorum habere debet suum Superpellicium super brachium sinistrum: & ibi in fine post factam Tonsurationem: Ordinati redeunt ad loca sua. Ulterius in tit. de Ordinib. conferen. ubi: Ordinati ad Primam Tonsuram.

Nono, Quia in Tonsura sicut in aliis Ordinibus conferatur gratia, quae est effectus Ordinis, nam dum 28. Clericus Tonsuratur, ita orat Antistes: Oremus D.N. J. Christum pro hoc famulo suo, qui ad deponendum comam capitis sui pro eius amore festinat, ut donec ei Spiritum Sanctum &c. nempe gratiam sanctificantem. c. Omnes, & c. Spiritus Sanctus, de Consecr. dist. 5. Ergo Tonsura est Sacramentum, quia in solis Sacramentis gratia conferatur, non autem in caeremoniis praeterambulatis ad Sacramenta. S. Thom. 1. 2. q. 108. art. 2. ad secundum.

Decimo, quia Ordinarius Minister Primae Tonsurae est Episcopus, prout aliorum Ordinum. Idem S. Thom. 3. p. q. 38. art. 1. in corp. & q. 40. art. 2. ad 2. Concil. Florentinum in d. Instruat. Armen. §. sextum Sacramentum. Et licet eam conferant etiam Abbates, id faciunt ex privilegio. c. Abbates, de Privil. in 6.

Undecimo, quia omnes Ordines de praecipuo Ecclesiae praerquirunt Sacramentum Confirmationis. S. Thom. in 4. dist. 24. q. 1. art. 2. q. 4. Sylvester in Verb. Ordo, 2. n. 1. Sed Prima Tonsura de necessitate praerquirit Christum Sacramentum. Conc. Trid. sess. 23. de ref. cap. 4. Ergo ipsa etiam est Ordo. Hinc Sacra

era Congregatio declaravit, Tonsuratum non suscipio Christum, ac postea eo suscepto ad minores Ordines promotum, esse male promotum, beneficia minus legitime acquisisse, neque ad majores Ordines posse promoveri absque Apostolica dispensatione, quidquid scripserit Navar. in Man. c. 22. de Sacram. Confir. n. 9. Vers. Quinto peccat, ut testatur Fagnanus in cit. cap. Cum contingat. n. 96. de Etate, & Qualit.

Duodecimo, Etiam ex eo, quod si suscepti sint minores Ordines absque Tonsura, ea est postea summa scienda, ut ex doctrina Hostien. Jo. Andr. Butrii, Cardinalis, & Abbatis ostendit Fagnanus ibid. n. 101. & 102.

Decimotertio, Quia Hierarchia Ecclesiae militantis debet esse similis illi triumphantis. S. Dionysius de Eccles. Hier. c. 6. Sed in Hierarchia caelesti novem sunt Ordines Angelorum. cap. Principium. §. Omnis Lapis, de Penit. dist. 2. Ergo tot debent esse in nostra Ecclesia, & sic praeter septem Ordines, duo alii debent numerari, Prima Tonsura, & Episcopatus, ut sint novem. DD. quocitat Fagnanus in d. cap. Cum contingat, n. 104.

Ultimo, Quia mirabiles sunt effectus primae Clericalis Tonsurae; ea enim suscepta Tonsuratus transfertur à statu Laicali ad statum Clericalem. cap. Duo sunt genera, 12. q. 1. cap. Cleros 21. dist. Eximitur à potestate Saeculari. cap. Si Imperator, 96. dist. Eius bona non subjacent collegiis Laici, c. Quamquam de Consi. in 6. Gaudet privilegio Canonis. c. Contingit, de Sent. Excomm. Et fit capax beneficiorum, ac Pensionum. Conc. Trid. d. sess. 23. de ref. cap. 6. Potest judicare causas spirituales, & omnem Jurisdictionem Ecclesiasticam exercere, tam ordinariam, quam delegatam. cap. Ex Litteris, de Transad. Card. Turrecem. in cap. Clerici num. 5. 23. dist. Latè Carolus de Grassis de Effusib. Cleric. in Prelud. num. 300. Igitur ob tantos effectus dicendum est, Tonsuram non esse dispositionem tantum ad Ordines, sed esse Ordinem: causa enim per effectus cognoscitur, & demonstratur, cap. Quod Dei timorem, de Stat. Monachor. Clem. Exco. §. Cupientes. Vers. Cum enim, & ibi Card. in 2. notab. de Verb. Signif. Fagnan. in cit. cap. Cum contingat, de Etate, & Qualit. ubi num. 45. allegat pro hac opinione Rotam part. 1. divers. Decif. 731. n. 5. & 6. nec non part. 5. recent. Decif. 50. num. 5. Et ulterius adducit num. 117. & 118. binas Sacrae Congregationis declarationes, in quibus censuit, Primam Tonsuram imprimere characterem, ex quibus fortiter tamquam Canonica fidelis concludit, Primam Tonsuram esse Ordinem, ac Sacramentum.

His stantibus quam opinionem amplectemur? Quae nam erit Decisio nostra? Testatur Fagnanus ubi supra num. 132. Sanctam Tridentinam Synodum noluisse diffinire hanc controversiam, ne forte condemnaret Sacros Theologos, aut honorabiles Canonistas, & quia putavit, non necessarium eam expedire. Igitur multò minus convenit humilitati nostrae suadere pro hac controversiae iudicium ferre. Tantummodò referemus ea, quae pro concordia hujus dissidii notat Emin. Card. Bellarminus tom. 2. Controv. 2. de Cleric. lib. 1. c. 11. videlicet Ordinem Clericalem sumi posse duobus modis; strictè, & largè. Sumitur strictè, & proprie quando habet certum ministerium respectu Sacrosancti Eucharistiae Sacrificii, & hoc modo dicuntur Ordines tum tres Majores, tum quatuor Minores. Largo modò, & communiter dicuntur Ordines, qui non habent relationem ad Sacrificium, sed ad alia divina obsequia; sit exemplum cap. Diaconissam, 27. q. 1. in quo dicitur, Diaconissam non debere ante annos 10. quod dicitur, Dian mulieres olim recipiebant Sacramentum Ordinis? Absit. Sed largo modo dicebantur Ordinari, id est benedicti, ut declarat Glossa ibi: Idem in Pontificali Romano sub Rubrica de benedictione Abbatis ponitur formula iuramentali eo praestandi, quae talis est: Ego N. Ordini

De Sacramento Ordinis.

nandus Abbas promitto &c. Numquid illa benedictio est Sacramentum Ordinis? Minime si strictè, & proprie Ordo accipiatur; sed tantum largè, & communiter. Igitur Theologi affirmant, Primam Tonsuram non esse Ordinem sumptum proprie, & strictè. Canonistae asserunt esse Ordinem largo modo, & communiter intelligendo. Qui non habet factis hanc distinctionem, & vult adhaerere Canonistis, legat Fagnanum in cit. cap. Cum contingat. De Etate, & Qualit. ubi à num. 119. & segg. respondet argumentis Theologorum. Qui vult tenere cum Theologis adeat Emin. Card. de Lauræa in cit. tract. de Sacram. Ordinis disp. 4. art. 7. & 8. ubi evacuat, & resolvit omnia argumenta Canonistarum.

DECISIO XII.

ARGUMENTUM.

Inquiritur ad quem proprio iure spectet conferre primam Tonsuram, & Ordines? Ostenditur pertinere ad Episcopum; & quae requirantur in Episcopo, ut conferat Ordines validè, & licitè? An Episcopi Schismatici, vel censuris irretiti validè ordinent? Quid, si sint notorii, sed non denunciati? Quae ratio difficultis circa Constitutionem Martini V. de permessa conversatione cum Excommunicatis non denunciatis. Formosi Papae Historia. Auxilii Scriptoris antiqui in eius defensionem libelli duo. De fraudibus ordinandorum in variando de uno ad alium Episcopum. Antidotum Bullae Innocentii XII. contra praedictas fraudes.

SUMMARIUM.

- 1 Minister primae Tonsurae, ac quatuor minorum Ordinum quis sit?
- 2 Episcopus iure ordinario confert Primam Tonsuram, & Ordines.
- 3 Lutherus primus fuit, qui negavit in Episcopo potestatem conferendi Ordines.
- 4 Apostolorum, & Discipulorum Christi differentia.
- 5 Episcoporum potestas Ordinis est indelebilis.
- 6 Consecratus debet esse Episcopus, ut conferat Ordines.
- 7 Episcopus non Sacerdos nullam habet potestatem Ordinis.
- 8 Episcopus an Ordines, quos non habet, possit conferre?
- 9 Requisita tria in Episcopo, ut validè, & licitè Ordines Clericos.
- 10 Schismatici Episcopi validè Ordinant, sed non licitè.
- 11 Schisma quid significet?
- 12 Schismatici quinam dicantur?
- 13 Schismatici sunt Excommunicati irretiti.
- 14 Irregulares sunt Ordinati à Schismaticis, si celebrant.
- 15 Cap. Daibertus. 1. q. 7. declaratur.
- 16 Consecratio Episcopi, non servata forma Ecclesiae, est nulla.
- 17 Haereticorum Ordinationes factae iuxta formam Ecclesiae, valent.
- 18 Episcopus censura irretitus validè, sed illicitè Ordinat.
- 19 Et etiam licitè, si non sit denunciatus.
- 20 Constitutio Martini V. de conversando cum excommunicatis non denunciatis, an sit revocata?
- 21 Excommunicati notorii, etsi non denunciati, sunt vitandi.
- 22 Lex posterior derogat priori.
- 23 Communicatio in divinis tum notorius excommunicatus, est peccatum mortale. Et facit incurvere in excommunicationem.
- 24 Distingue, in Sacramentis, & non extra.

- 25 Martini V. Constitutio recepta est in toto Orbe, & in Urbe.
- 26 Ordines illicite recipiuntur ab Episcopis censura irretitis, est non denunciatis.
- 27 Ignorantia Ordinis ab Episcopo notorid censurata, cum non excusat a suspensione.
- 28 Formosi Papa Historia.
- 29 Joannis VIII. indignatio in eumdem. Et qua de causa?
- 30 Joannes VIII. cur vocatus Papissa.
- 31 Stephani VII. crudelitas contra Formosum de fundum.
- 32 Romani Pontificis in rebus Fidei, & Sacramentorum infallibilitas.
- 33 Odium Stephani VII. in Formosum: Et num. 37.
- 34 Ordinationes significant etiam collationem dignitatum.
- 35 Marinus Papa restituit Formosum ad suum Episcopatum.
- 36 Papa excommunicari, vel censuris affici non potest.
- 37 Auxilii antiqui Auctoris scripta ad favorem Formosi.
- 38 Papa redargui non potest, nisi de Heresi, vel de Simonia.
- 40 Ordinandus debet esse subditus solius Episcopi Ordinantis.
- 41 Ordines de jure antiquo ab uno ex tribus Episcopis recipi poterant, Originis scilicet, Domicilii, vel Beneficii.
- 42 Bonifacii VIII. de hac re Constitutio.
- 43 Variatio an licita de Episcopo ad Episcopum pro Ordinibus?
- 44 Fraudes, quibus frequenter Clerici ab alienis Episcopis ordinabantur.
- 45 Innocentianae Constitutionis de Anno 1694. Compendium circa Ordinandos.
- 46 Fraudes omnes circa Ordinationes eradicaavit Innocentius XII.
- 47 Diana factus inutilis circa Ordinationum alienoriam Episcoporum resolutiones.

Subinde opportunum visum fuit quaerere, Quamvis possit conferre Primam Tonsuram? ac etiam, cum hac secundum Canonitas sit unus ex minoribus Ordinibus, quinam valeat quatuor minores Ordines conferre? Ad hoc Quaestum responsum fuit, quod genera personarum posse Primam Tonsuram, ac quatuor minores Ordines conferre; Episcopos, Angelos, Simplicis Presbyteros, atque Abbates, Episcopos quidem jure ordinario; reliquos autem jure delegato, & ex speciali commissione.

Quod Episcopi jure ordinario conferant Tonsuram, & reliquos minores Ordines nemo est, qui dubitet, cum hoc semper servatum fuerit in Ecclesia usque ab eius initio, & diffusum in Oecumenicis Conciliis, videlicet in Niceno can. 4. in Carthaginens. 2. can. 12. in Florentino in Decreto fidei. §. Sextum Sacramentum, in Tridentino sess. 23. can. 4. & can. 7. & legitur in cap. Reliqui, & cap. Episcopus 67. dist. & cum S. Thoma in 4. sent. dist. 25. q. 1. art. 1. atque in 3. p. q. 38. art. 1. tenent Alesius, S. Bonaventura, Scotus, ac omnes Catholici, ut advertunt Salmanticenses de Sacram. Ord. trañ. 8. cap. 3. num. 11. & Emin. Card. de Laurea eod. trañ. disp. 8. art. 1. ubi nu. 4. plurima alia Concilia hanc veritatem determinantia cumulat, addens, quod potestas Ordinandi Clericos competit Episcopis jure Divino; quam quidem veritatem nullus Haereticorum, in tot transfusa saeculis ausus fuit impugnare, nisi effrontissimus Lutherus. De hac Episcopali potestate duae praecipue sunt rationes. Una, quia Episcopus in Ecclesia se habet, sicut publica Potestas absoluti Principis in Reipublica; sed ad publicam Potestatem spectat Magistratus designare, & reliquos ministros instituire. Ergo ad Episcopos jure proprio spectat Ministros Ecclesiae ordinare. Altera ratio est, quia Dominus No-

ster JESUS CHRISTUS duo habuit genera discipulorum; Apostolos scilicet duodecim; & discipulos septuaginta duos. Primos Apostolos vocavit, quos non solum Sacerdotes in ultima Cena ordinavit, sed deinde Episcopos consecravit, facultatemque dedit, Sacerdotes, ac alios Ecclesiae suae ministros ordinandi; prout ipsi Apostoli praedictos septuaginta duos discipulos Ordinaverunt. Apostoli deinde decedentibus successerunt Episcopi cum eadem facultate. cap. In novo. 21. dist. Barbofa de Pot. Episc. par. 2. alleg. 3. num. 2. Pax Jordanus, qui alios DD. allegat. tom. 1. d. lib. 3. tit. 6. de Sacram. Ord. n. 5. addens, quod haec potestas tribuitur Episcopis in eorum consecratione, & fundatur in charactere, aded ut eis auferri non possit neque per privationem Episcopatus, neque per degradationem, neque per mortem; itaut si quis Episcopus resurgeret, posset absque nova consecratione Ordines conferre.

Porro ut haec potestas Ordines conferendi acquiratur Episcopo, satis non est, ut sit electus, sed oportet, ut sit consecratus; quia possit quidem post suam electionem, & confirmationem concedere dimissorias ad Ordines Clericis sibi subditis, cum talis concessio sit actus jurisdictionis, sed ipse eos ordinare minime valeret. Salmanticenses d. trañ. 8. de Sacram. Ord. cap. 3. n. 13. ubi doctè advertunt, ulterius necesse fore, ut talis Episcopus consecratus antea fuerit Ordinatus Sacerdos, quia si quis non Sacerdos consecratur Episcopus, non recipiet hanc facultatem, de qua agimus, Ordines conferendi; & de facto si eos conferret, invalidè ordinaret, ea ratione, quia potestas in Corpus mysticum Christi, nimirum fideles, & maxime potestas haec suprema ad constituendos Ministros in Ecclesia supponit potestatem in Corpus Christi reale ad illud consecrandum, quae recipitur per Sacerdotium; est in hoc non omnes Doctores conveniant, ut notat Barbofa d. p. 2. alleg. 1. n. 38. Quod si daretur Presbyteri Ordinatus per saltum, omissis scilicet minoribus Ordinibus, ac etiam Subdiaconatu, & Diaconatu; qui consecrationem Episcopalem obtineret, validè quidem posset conferre aliter Clericis eisdem Ordines minores, & duos Sacros, quos ipse non haberet, est sic ordinando peccaret mortaliter; non obstante regula, quod nemo dat ea, quae non habet; quia character Sacerdotalis continet eminenter in se omnes alios inferiores Ordines, & adactu eodem characterè per consecrationem Episcopalem fit habilis hujusmodi consecratus ad conferendos Clericis omnes Ordines. Layman lib. 5. trañ. 9. cap. 9. num. 8. Vasquez in 3. p. tom. 3. disp. 243. cap. 2. n. 26. Salmanticenses d. cap. 3. num. 13. Granadus, Hurtadus, Praepositus, & alii apud Dianam part. 8. trañ. 2. resol. 4. sedente in Opere Coordinato tom. 2. trañ. 5. resol. 27. ubi nihilominus §. 2. referunt antiqui Theologi, ac Summifera opinantes, Sacerdotem Episcopum non esse aptum conferre inferiores Ordines, quos ipse non suscipisset; ac communis est opinio contraria tenens, ut dictum est, quod validè posset Ordines dare, quibus ipse careret. Et haec de Episcopi potestate quoad validitatem Ordinum collatorum.

At praeter validitatem, ut licetè possit Episcopus Ordines, Primamque Tonsuram conferre; tria requisita debent in eo concurrere. Unum, quod gratiam, & communionem habeat cum Sancta Romana Ecclesia. Alterum, quod censura aliqua non sit notoriè affectus. Tertium, quod Ordinandus non sit subditus alterius Episcopi vel ratione Originis, vel ratione Domicilii, vel ratione Beneficii; quod si sortitus sit subjectionem alibi ex aliqua ex dictis tribus causis; tunc necesse fit, ut habeat Literas dimissoriales, & consensum illius alterius Episcopi ad praescriptum novissimae Constitutionis Innocentii Papae XII. de Anno 1694. de qua infra.

Primum requisitum est, ad licitam Ordinum collationem, ac Primae Tonsurae concessionem, ut Episcopus

- Episcopus habeat gratiam, & communionem cum Sancta Romana Ecclesia; ex quo sequitur, quod si quis ordinetur ab Episcopo Schismatico, validè quidem characterem Ordinis recipiat; sed Ordinis executionem non habeat, quia illicita est talis Ordinatio; & in jure Canonico vocatur irrita; scilicet quo ad executionem. cap. Ordinationes 9. q. 1. cap. Quod ad Praedecessore, ubi Glossa, Host. Joan. Andr. & alii, De Schismaticis. Novissimè Fagnanus ibidem advertens, quod Schisma est nomen Graecum significans Scissuram; & qui se scindit, ac separat à Sancta Romana Ecclesia, & ejus Apostolica Sede, vocatur Schismaticus; cum enim unica sit vera Fides, & unica Sancta Ecclesia, debet omnis Christianus manere in hac unitate; & qui ab ea se separat, fit Schismaticus. cap. Schisma. cap. Sicut Domini vestimentum 16. q. 7. cap. Loquitur Dominus. 24. q. 1. Et quamvis largo modo vocentur Schismatici etiam Haeretici; imò omnes criminofii, & existentes in peccato mortali. cap. Sacerdotes, 1. q. 1. cap. Rescandè. 24. q. 3. quia sunt extra charitatem, & separati à Deo juxta illud Isaiae cap. 49. Peccata nostra dividerunt inter nos, & Deum nostrum; tamen verè, & propriè illi sunt Schismatici, qui dividunt se ab unitate Ecclesiae, & conantur ipsi Episcopos, Presbyteros, & Constitutiones facere. cap. Novatianus. cap. Factus est. & cap. Denique. 7. q. 1. recusantes subesse Romano Pontifici Vicario Christi, qui est caput Ecclesiae. Clem. 1. de Jurisjurand. prout faciunt Orientales, autumantes Ecclesiam Constantinopolitanam non esse sub Ecclesia Romana; & Patriarcham C. P. non esse inferiorem Romano Pontifici; ut differit idem Fagnanus in eit. cap. Quod ad Praedecessore. num. 16. De Schisma. subdens num. 23. & 24. quod omnes Schismatici sunt etiam excommunicati per cap. Licet de vitanda. De Elect. per cap. Nulli 19. dist. per cap. Excommunicamus. 1. & 2. §. Credentes. De Haeretico, ac etiam per Extravag. Etsi Dominici. Pauli II. & Sixti IV. de Punit. & Remiss. & nunc per cap. 1. in Bulla Ovine Domini. Ideo, qui ordinantur ab Episcopis Schismaticis non habentibus gratiam, & communionem cum Sancta Romana Apostolica Sede, est recipient characterem, & validè sint Ordinati, nihilominus executionem Ordinum non habent, tamquam illicitè Ordinati, ac ipso jure suspensi, & statim ac Ordines ita susceptos exercent, sunt irregulares. cap. Quod quidam. 1. q. 1. c. Ostenditur. de Consecr. dist. 4. Glossa in Summa. 9. q. 1. Fagnanus ubi supra à num. 28. & seqq. ubi respondet aliquibus juribus dicentibus praedictorum Ordinationes esse irritas, nempe quo ad executionem, usum, ac ministerium, non autem quo ad characterem, & validitatem; character enim non confertur à ministro, sed imprimitur in anima immediatè à Christo; & infectio ministri non impedit characteris impressionem. §. Verum. 32. dist. S. Thomas in 4. dist. 25. q. 1. Salmanticenses d. trañ. 8. cap. 3. n. 14. ubi alii DD. & plenius Emanuel Gonzalez in Commentar. Juris Canon. tom. 5. ad cap. Fraternalitatis, u. 8. de Schisma.

Sed aliquis objicit cap. Daibertum. 1. q. 7. in quo Urbanus Papa II. respondit, reiterandam esse ordinationem illius Daiberti, qui ab Episcopo Haeretico promotus fuerat ad Diaconatus Ordinem; & allegat sententiam Sanctorum Pontificum Innocentii, & Damasi, qui decreverunt, quod reiterari oportet, quod malè actum est. Ergo Ordinatio non solum censetur illicita, sed etiam invalida.

Respondet Glossa in d. cap. Daibertum, quod Episcopus, qui ordinaverat Daibertum, fuerat consecratus ab alio Haeretico non servata forma Ecclesiae, & sic nullam potestatem adeptus fuerat Clerico Ordinandus; & cum de facto contulerit Ordinem Diaconatus praedicto Daiberto, irrita, inanis, & invalida fuit illius Ordinis collatio; & hanc responsonem De Sacramento Ordinis.

approbat Gonzalez ubi supra num. 8. eamque pluribus auctoritatibus confirmat; siquidem Ordinationes ab Haereticis, & Schismaticis Episcopis factae servata forma Ecclesiae, semper habitae fuerunt validae, etsi illicite, ut ex rescripto Anastasii Papae Primi ad Episcopos Africanos, narrat Spondanus in Epitome Ann. 401. n. 5. his verbis: Sed & illud decretum est, ut ad ipsum in primis Anastasium Apostolicæ Sedis Episcopum, ceterosque transmarinos Antistes scriberetur, ut Donatistis redire volentibus ad Ecclesiam indulgeretur, in istem Ordinibus, & apud suos ante susceptis, (si hoc recipiens Episcopus conducere existimaret) perseverare; quod quidem olim sub Melchiade Papa in Romano Concilio cum eisdem Donatistis transfugum vidimus, &c. & ita indultum, & concessum à praedicto Anastasio fuit; prout etiam ab Urbano II. relato in cap. Ordinationes, 9. quest. 1. ubi sic: Qui verò ab Episcopis quondam catholice Ordinatis, sed in Schismate à Romana Ecclesia separatis, consecrati sunt, eos nimirum, cum ad Ecclesie unitatem redierint, servatis propriis Ordinibus misericorditer suscipi jubemus; unde remanet inconcussa conclusio, quod Ordinationes factae ab Episcopis Schismaticis sunt quidem illicitae, sed sunt validae. Concordat Diana part. 8. trañ. 2. resol. 1. in fine; jacente in Coordinato to. 2. rr. 5. ref. 23.

Secundum requisitum necessarium in Episcopo, ut licetè conferre valeat Primam Tonsuram, ac alios Ordines, est, ut aliqua censura non sit notoriè affectus; quapropter si Episcopus sit vel excommunicatus, vel suspensus, vel interdictus licitas Ordinationes non faceret, & qui ab eo Ordines susciperent, executionem Ordinum non haberent, & ab eorum ministerio essent suspensi ipso jure; quod si ministrare in eis praesumerent, fierent irregulares. Diana Coordinatus d. tom. 2. trañ. 5. resol. 24. desumpta ex part. 8. trañ. 2. resol. 2. ubi respondet nonnullis juribus, quae videntur dicere eisdem collationes Ordinum esse irritas, & invalidas; advertendo scilicet, ut supra dictum est, esse intelligenda de irrita executione, non autem de valida collatione, quod docent omnes DD. tam Theologi, quam Canonistae; quos longa serie adducit Barbofa de Pot. Episc. d. part. 2. alleg. 3. n. 3. in qua ulterius num. 17. subjungit, quod si Episcopus qualitercumque excommunicatus, vel alia censura irretitus, occultus sit, non solum validè Ordines daret, sed etiam Ordinatus ab eo reciperet Ordinum executionem ex communi placito Doctorum, quos ibi allegat, inter quos Garziam de Benefic. part. 11. cap. 10. n. 160. praecipue post Extravag. ad vitanda scandala Martini V. quae concedit conversationem, & communionem cum excommunicatis, dummodo non sint publicè denunciati, vel notorii Clericorum percussores.

Cæterum huic doctrinae mordicus se opponit Fagnanus in eit. cap. Quod ad Praedecessore, sed Schisma. num. 53. & seqq. ubi probare conatur, praedictam Martini V. Extravagantem, correptam, & restitutam esse per aliam posteriorem Constitutionem Concilii Lateranensis sub Leone X. sess. 11. in §. Statuimus; & habetur in tom. 4. Concilior. part. 2. pag. 117. in qua non solum prohibetur communicatio cum notoriis Clericorum percussoribus, & cum excommunicatis publicè denunciatis; sed etiam (sunt verba hujus Concilii) si ita notoriè in excommunicationis sententiam constituti incidisse, quod nulla possit tergiversatione celeri, aut aliquo juris suffragio excusari: nam à Communione illius obtineri volumus juxta Canonicas Sanctiones. Qua nova Constitutione tentata, ut ait ibidem Fagnanus, prohibita est quaecumque communicatio in temporalibus, ac participatio in spiritualibus cum omnibus Excommunicatis etiam non denunciatis, quorum crimen est adeo notorium, ut nulla possit tergiversatione celeri, juxta textum in c. Tua nos, & in c. fin. de Cohab. Cleric. & mulier. non obstante, quod haec Constitutio Lateran. expressè non derogaverit praedictae Extravag. Martini

mulgavit die 6. Novembris 1694. Incipien. Speculatores domus Israel; relatum a Pignatello tom. 10. consilio 13. & impressam post mea Erotemata in 2. Editione, in qua enarratis supradictis abusibus, ad eos penitus tollendos decrevit:

1. Quod nulli Episcopo liceat, seu cuiusvis loci Ordinatio, tametsi Cardinalatus honore fulgeat, exterum non sibi subditum ad Clericalem Tonfuram promovere sub pretextu cuiusvis beneficii Ecclesiastici, eiusdemque beneficii, etiam si presentatus, vel à Patronis ad illud nominatus fuerit; aut beneficium ea lege fundatum esset, ut quis immediatè post Tonfuram in eo institueretur.

2. Quod qui promotus fuit à suo Episcopo ad primam Tonfuram, seu minores Ordines, non possit ad superiores promoveri ab alio Episcopo ratione beneficii in eius Diocesi obtenti, nisi obtineat Testimoniales Litteras ab Episcopo suæ originis, ac domiciliæ, easque exhibeat Episcopo, à quo intendit Ordinari.

3. Quod nemo evadat subditus alterius Episcopi ratione beneficii obtenti in eius Diocesi, nisi beneficium sufficiat ad ejus sustentationem, detractis oneribus, & pacificè possideatur: sublata facultate cuique supplendi quod deficeret fructibus hujusmodi beneficii cum adjectione Patrimonii etiam pinguis.

4. Quod si sit subditus ratione originis, qui natus est in ea Diocesi non ex accidenti, occasione nimirum itineris, officii, legationis, mercaturæ, vel cuiusvis alterius temporalis moræ, seu permanentiæ ejus Patris in illo loco. Quo casu hæc fortuita natiuitas minime erit attendenda; sed vera tantum Patris origo.

5. Quod si quis tanto tempore steterit in loco, in quo ex accidenti natus est, ut poterit ibi aliquo Canonico impedimento irerit, etiam ab ejus loci Episcopo teneatur Litteras Dimissorias obtinere, & eas Episcopo Ordinanti prius presentare.

6. Quod si pater in illo alieno loco, ubi ejus filius natus est, domicilium constituerit, tunc pro Ordinatione ejusdem filii attendatur locus illiusmet domiciliæ, non autem originis paternæ.

7. Quod domicilium intelligatur constitutum, si per decennium in illo loco habitaverit, vel majorem partem bonorum ibi deferendo, per aliquod considerabile tempus ibi steterit cum animo verè ibi permanendi, quod iurejurando teneatur affirmare.

8. Quod qui adultus discedit à Diocesi suæ originis, & vadit alibi ad inhabitandum, teneatur obtinere dimissorias, & consensum Episcopi suæ originis antequam ab Episcopo loci, in quo habitat, ordinetur.

9. Quod nullus Episcopus ordinare præsumat alienæ Diocesis subiectum familiarem suum, nisi habeat testimoniales Episcopi suæ originis, vel domiciliæ, & nisi per triennium secum steterit juxta Concilium Tridentinum Sess. 23. cap. 9. de reform. & cum suis sumptibus aluerit, ac beneficium ad vitam sustentandam sufficiens verè ei contulerit, vel saltem intra mensem à die Ordinationis conferat, de quibus omnibus in Litteris dimissorias Ordinum mentionem teneatur facere.

10. Quod quilibet Episcopus subditos suos ratione originis, vel domiciliæ ab aliis Episcopis, etiam de suo consensu ordinatos, examinare possit, & inquirere, an hujus Constitutionis forma fuerit plenè observata, aliàs eos à divinis valeat suspendere.

11. Quod hæc Constitutio absolute ab omnibus observetur, itaut si ei contrarium in aliqua parte fuerit, Ordinans sit suspensus à collatione Ordinum per annum; Ordinari verò ab executione Ordinum ad arbitrium suorum Ordinariorum.

12. Quod hæc omnia, & singula semper, & in perpetuum à quocumque debeat servari, præcepit, de-

crevit, ac injunxit; cum clausula sublata &c. & cum Decreto irritantis, &c.

Supradictæ Constitutionis Innocentianæ de Anno 1694. iste est sensus, ac tenor compendiosè relatus pro iudicium, & etiam Episcoporum facilliori intelligentia, ut possint deprehendere ex Lectura integræ ejusdem Constitutionis, quam in fine harum Decisionum imprimi curabo, quod per eam radicitus evulsæ sunt innumeræ propriè fraudes, quæ à Clericis rudibus, aut vitiosis committebantur in suscipienda prima Tonfura, aliisve Ordinibus minoribus, & sacris à non suo Episcopo, & in proprii Ordinarii injuriam, ac contemptum sub fictis pretextibus originis, domiciliæ, beneficii obtenti, vel obtinendi, etiam si tenuis, & cum adjectione Patrimonii, vel etiam, fraudolenta familiaritate, de quibus omnibus, Theologi, ac Canonici impleverant tot papyrus, foventes, ut plurimum, istorum ignorantiam, ac vitiosorum Ordinandorum malitias, ut videre est in Diana Coordinato de Sacramento Ordinis in d. tom. 2. tract. 5. à resol. 31. usque ad resol. 70. in quibus disputat de supradictis omnibus pretextibus, & casibus, concludens, ad plurimum, contra proprium Episcopum, & verum Superiorem fugitivi (ut ita dicam) Ordinandis; quapropter in præserti inutiles remanent supradictæ quadraginta resolutiones, tamquam expunctæ per eandem novissimam Innocentianam Constitutionem, à qua oportunitate sanè antidotum repertum est huic pernicioso morbo, per totam ferè Italiam diffuso; contra quem in hac Diocesi Patavina, antequam eadem Sanctissima Constitutio ederetur, magnoperè mihi insudandum fuit.

DECISIO XIII.

ARGUMENTUM.

Quæstio illa proponitur, & examinatur, Utrum SS. Angeli, ac Animæ beatæ possint ministrare Sacramenta, ac proinde primam Tonfuram, & Ordines conferre? Præmittuntur septem symbolicitates Angelorum cum Sacerdotibus, & septem genera rerum, quas illi custodiunt. Fiunt argumenta pro utraque opinione propositæ Quæstionis. Eadem sub distinctione resolvitur, & pluribus Historiis Sacris exornatur.

SUMMARIUM.

- 1 Angeli an possint esse Ministri Sacramentorum.
- 2 Angelorum, ac Sacerdotum symbolicitas, & convenientia.
- 3 Angeli ad septem custodienda deputantur. Et quæ?
- 4 Laurentiana Domus quando ab Angelis transportata?
- 5 Sacellum cum Imagine Deiparæ alibi ab Angelis delatum.
- 6 Angeli elevant de terra Cereum ardentem, ne Vestes Episcopi incendat.
- 7 Angeli adstant Sacerdoti celebranti.
- 8 Angelicus custodiam Civitatis, & Exercitus.
- 9 Navibus cur imponatur nomen Sanctorum?
- 10 Monasteria ab Angelis custodiuntur.
- 11 Angeli conferre Ordines non possunt. Contrarium num. 19.
- 12 Hominibus data est à Christo potestas Sacramentorum.
- 13 Sensibilia formant Sacramentum.
- 14 Angeli non loquuntur humano modo. Et cur?
- 15 Angelorum zelus pro salute hominum.
- 16 Ordines minores à non Presbyteris dari non possunt.
- 17 Censuras Angeli fulminare non possunt.

18 Lutheri error circa Ministros Sacramentorum.

19 Deus potest facere Angelos Ministros Sacramentorum.

20 Locutio Angelorum cum hominibus multiplex. Et quæ?

21 Eucharistia per Angelos data pluribus.

22 Extrema Unctio data ab Angelis, ac sepultura.

23 Michael Archangelus consecravit Ecclesiam in Monte Gargano.

24 S. Amphileobius Ordinatus ab Angelis.

25 Angeli non sunt Ministri ordinarii Sacramentorum, sed possunt ex speciali Dei commissione delegari.

26 Argumentorum resolutio quod Angeli non possunt ministrare Sacramenta.

27 Anima Beate an Sacramenta valeant ministrare?

28 S. Philemon M. baptizatus à Christo.

29 S. Caubarina Senensis Virgo à Christo communicata.

30 Sacellum Deiparæ consecratum à Christo.

31 S. Petrus Apostolus Anno 610. consecrat Ecclesiam Londini.

32 S. Thome Apostoli annua apparitio, & Eucharistia distributio.

Secundum genus Ministrorum, à quibus conferri possunt prima Tonfura, & quatuor minores Ordines, concernit Angelos, ac Beatos in Cælo existentes; undè in presenti examinare oportet Quæsitum, jam Clero nostro decidendum, tempore harum Exercitationum Sacramentalium demandatum, Utrum Angeli, ac Beati possint esse Ministri, & Collocatores Ordinum, ipsiusque primæ Tonfuræ? Pro majori intelligentia dicendorum studiosiores præmiserunt duo.

Unum est, inter Angelos, ac Sacerdotes magnam esse symbolicitatem, ac convenientiam præcipue ob septem rationes. Primò, quia Angelus interpretatur Nuncius. ut ait Sanctus Hieronymus super Malachiam Prophetam; Sacerdos pariter est Dei Nuncius, ac Legatus, quia, ut scribit S. Joann. Chrysostomus, sicut Legatus non aliud, quam Principis se legantis voluntatem annunciat, eique nihil addere aut demere potest; ita & Sacerdos Dei voluntatem, nihil addendo, aut demendo debet annuciare. Homil. 2. in Epist. ad Rom. Secundò, quia sicut Angeli, ita Sacerdotes ministrant Deo, juxta illud Tertulliani Libr. contra Judæos cap. 9. Deus eos vocare consuevit Angelos, quos virtutis suæ Ministros præfexit. Tertiò, quia sicut Angeli jugiter assistant Deo, in eum intentam habent aciem mentis, ei jubulant, & psallunt Sanctus, Sanctus &c. Ita Sacerdotes debent jugiter orare, ac psallere prout in Psalm. 137. Vers. 2. In conspectu Angelorum psallam tibi. Quarto, quia Sacerdotes imitari debent Angelorum veritatem, sinceritatem, castitatem, puritatem, virtutem, & zelum, ut latè differit Isidorus Pelusiorum lib. 1. Epistol. 319. Quintò, quia Sacerdotes recipiunt potestatem suprahumanam in consecratione. Sextò, quia sicut Angelorum tria sunt munia, scilicet, purgare, illuminare, & perficere, ut ait S. Dionysius Areopagita in cælesti Hierarchia; ita Sacerdotes erga populum eadem munia exercere debent, teste S. Ambrosio in Libr. de invidians cap. 2. ita scribente: Sacerdos est Angelus, qui regnum Christi, & vitam æternam annunciat, non specis tibi estimandus, sed nutrire. Septimò, quia sicut Angelorum, ita Sacerdotum est perseverare in Sanctificatione, & Sanctitate, qui enim, ut dicit S. Basilus in Hom. de Spiritu Sancto, in ea non perseveraverunt, facti sunt Demones, ita Sacerdotibus necessaria est perseverantia in eorum opere, & officio.

Alterum præmissum est, quod Angeli deputantur à Deo ad septem gubernia, custodias, & præsiden-

tias, videlicet, Elementorum, Provinciarum, Templorum, Altarium, Civitatum, Exercituum, & Monasteriorum. Primò Angeli præsidunt quatuor Elementis, hinc ait S. Joannes in Apoc. cap. 14. cap. 16. & cap. 17. quod Angelus exivit, qui habebat potestatem super ignem. Et iterum: Auditis Angelos coarctantes ventos. Secundò, Angeli deputantur præsidentes Provinciarum, idcirco legitur in Daniele cap. 10. Princeps regni Persarum recessit mihi, hoc est Angelus Persiæ, & ibi etiam fit mentio de Angelo Græcorum. Et cum Jacob dixisset Gen. 32. Castra Dei sunt hæc, docent Tostatus, & Lyranus, eum locutum esse de Angelis Custodibus Regionum Syriæ, & Chanaan, qui ibidem se ostendunt ei, ne periculum aliquod incurreret in Terra, cui præsidebant. Tertiò Angeli præsidunt Templis: & hoc est, quod narrat Josephus Hebræus lib. 6. de Bello Judaic. cap. 31. Spondan. ad Ann. 34. num. 38. & alii, priusquam scilicet Jerusalem à Tito Vespasiano subvertretur, auditas fuisse voces Angelorum, qui ad Templi custodiam adhibiti erant, clamantium, & dicentium: Migremus hinc. Sanctam domum Beatissimæ Virginis MARIE Matris Dei Anno 1291. mirabiliter ab Angelis asportatam fuisse à Galilæa in Dalmatiam; & inde Anno 1294. advectam in Picenum, in locum Lauretum appellatum, nemo est, qui ignoret. Sacellum quoque in quo depicta erat Imago ejusdem Gloriosissimæ Deiparæ, in Territorio Afciani prope Senam; propter agrum, in quo constructum erat, cum duo fratres se ad duellum provocassent, à fundamentis evulsam Angelorum ministerio ad collem vulgò di Versighe prope pagum Montis S. Savini in Tuscia fuit translatum, ut legitur in Chronic. Montis S. Savini lib. 1. Dum S. Fulcranus Episcopus Lodovensis Basilicam in Arvernia dedicaret, & in suo Subbellio Pontificalibus indutus faderet, Clero Gradualia Missæ canente, Cereus ardens de pariete contiguo cecidit super ejusdem S. Episcopi indumento serico, & tandiù mansit, ut damnoa combustio fieri potuisset, ministris non advertentibus, quem postea cum confexissent & accurrerent ad eum tollendum, per manus Sanctorum Angelorum, mirantibus omnibus Cereus ille ardens ad suum locum fuit restitutus, ut notat Bollandus in Actis SS. Februar. tom. 2. Quarto SS. Angeli Altaria custodiunt; idè in Prato Spirituali lib. 4. legitur, quemdam Eremitam vidisse penes Altare, quod Prælati consecraverat, cælestem Angelum, qui rogatus respondit, post Consecrationem custodiæ suæ fuisse deputatum. Consimilem visionem in alio Altari habuit Abbas Leontius. Hanc ob causam Sacerdos celebrans post elevationem Calicis orat dicens: Suppliciter Te rogamus Omnipotens Deus, jubet hæc perserri per manus sancti Angelus tui in sublime Altare tuum in conspectu Divine Majestatis tue &c. scilicet Sancti Angeli Custodis illius Altaris; in quibus verbis in Monasterio Sabinensi, tempore Serionis Abbatis, vidit Religiosus celebrans circa Altare plures Angelos, quorum unus cæteris altior Sacram Hostiam Deo visibiliter offerebat, ut narrat Marchantius in Horto Pastorum lib. 1. tract. 2. liti. 5. propos. 3. Vers. 4. Quintò, omnes Civitates habent suos speciales Angelos, à quo custodiuntur, de quibus, (advertente Tostato super Isa. cap. 62.) scriptum est, Super muros tuos Jerusalem constitui custodes &c. & notante Spondano ad Annum 400. num. 8. Angeli Custodes Urbis Constantinopolianæ servarunt eam ab incendio Gainæ Gothi. Sextò, quod autem Sancti Angeli sint Exercituum Tutores legitur in lib. 2. Machab. cap. 11. & quod ab eis adjunctus fuit Gallicanus Dux pugnant contra Scythas. Spondan. ad Ann. 330. n. 11. prout etiam Ardaburius pro Theodosio Juniore Imperatore contra Perlas Anno 420. num. 3. Hinc Emanuel Portugalliæ Rex nomen Ga-